

ST. OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

N R. 3

81. ÅRGANG
8. FEBRUAR

1 9 6 9

FREMTIDENS KATOLSKE PRESTER

(Side 36)

REDAKSJONELT:

MANNEN I PRESTE- GÅRDEN

Den ekstraordinære synode i Roma i oktober er sammenkalt av pave Paul i anledning den nåværende krise i Kirken, uttalte biskop Rubin, synodens sekretær på en pressekonferanse i januar. Observatører ved Vatikanet mener at noen av de emner som skal behandles sannsynligvis er uenigheten om fødselskontroll-spørsmålet, prestenes sølibat og enkelte punkter i Kirkens lære.

Biskop Rubin selv sa at paven ønsket å styrke kontakten mellom pavestolen og bispekonferansene på grunn av den situasjon Kirken står over for. Biskopen medgikk at forbindelsen hittil har vært mest av «administrativ karakter» og tilfeldig.

Paven har nedsatt en kommisjon på syv mann som skal sette opp en dagsorden for synoden på basis av de forslag som inkom fra de forskjellige bispekonferanser før 1. februar. Dagsordenen for møtene vil bli sendt til biskopene for nærmere studium i midten av april.

Den nedsatte kommisjon består av kardinal Confalonieri, prefekt for Kongregasjonen for biskopene, kardinal Villot, prefekt for Kongregasjonen for prestene, kardinal Döpfner, formann i den tyske bispekonferansen, kardinal Gracias av Bombay, kardinal Zoungrana av Ouagadougou, Øvre Volta, erkebiskop Dearden fra Detroit, erkebiskop Vilela av Teresina, Brasil, formann i de latin-amerikanske biskopers konferanse CELAM, og sekretæren, biskop Rubin.

Man venter at 124 biskoper vil møte til synoden.

● Unge spanske katolikker avbrøt erkebiskop Marcelo Gonzales preken under en messe i en forstad til Barcelona nylig, bemektiget seg mikrofonen og forlangte full anerkjennelse av den katolske arbeiderbevegelse, den katolske ungdomsbevegelse og andre organisasjoner i landet. Etter at kravene var opplest fremholdt erkebiskopen at de unge burde føre og forsvare sine synspunkter på andre steder enn i messen. Det er første gang i Spania at en gudstjeneste er avbrutt av deltagere i en katolsk protestaksjon.

● Det er ingen fare for skisma i Holland, sier kardinal Alfrink. I en tale uttalte kardinalen at enhver lokal kirke har ansvar for å velge

den måten den vil realisere Kirkens mysterium på. Men den lokale kirkes og verdenskirkes ansvar utelukker ikke hverandre, de utfyller hverandre.

Han sa til sine tilhørere at hollandske katolikker må vise toleranse. Ikke alle de troende må forsøke å opptre som teologer.

I et etterfølgende intervju med den italienske avisen La Stampa sa kardinal Alfrink at hans biskoper ønsket å bevare sin enhet med paven og forsikret om at det ikke forelå fare for skisma.

Han medga at det fantes en viss anti-Roma holdning i Holland, men la til at han håpet dette kunne bøtes ved bedre forbindelser mellom biskopene og kurien.

«Osservatore» melder at Paven har sendt en spesiell hilsen til tre prester som er arrestert av de militære i Brasil.

(Om situasjonen i Latin-Amerika se side 39.)

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER	Stille messe	Høy-messe
OSLO: St. Olavs kirke, Akersveien 5. Biskopen og prestegården 20 72 26. Sogneprestkontoret 20 72 44	7.00 9.00 9.45 og 19.00	11.00
St. Hallvard kirke, Franciskanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83	8.35 18.00	11.00 —
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	8.45 11.30 18.30	10.00 —
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	8.30	—
Grefsen kapell, Glads vei 23, tlf. 153244	11.00	9.30
Lunden kloster, Øvre Lunden, tlf. 21 25 87		10.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 22 209	8.00	11.00
BERGEN: St. Paul kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15 410	9.00 19.00	11.00 —
Vår Frue kirke, Helleveien, tlf. 57 353 — 57 707	9.30 19.00	— —
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelenstgt. 1, tlf. 11 438	8.30	1.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongens gt. 9, tlf. 11 438	9.00	11.00
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvg. 113, tlf. 23 751	8.30	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haralds gt. 21, tlf. 23 195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresias kirke, Vesterngt. 5, tlf. 21 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3, tlf. 24 225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: Mariakapellet, Weidemannstgt. 3, tlf. 52 550	—	10.00
LILLESTRØM: St. Magnus kirke, Romerikstgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24, tlf. 51 038	—	11.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverres gt. 26, tlf. 50 793	8.30	11.00
SARPSBORG: St. Olavs kapell (1. og 3. søndag) O. Haraldssonstgt. 49, tlf. 53 765	17.30	—
STABEKK: Maria kirke, Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30 19.00	10.45
STAVANGER: St. Svithun kirke, Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	8.00	10.30
TØNSBERG: St. Olavs kirke, Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949	8.00	10.45
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården tlf. 21 214	8.45 19.00	11.00 —
St. Elisabeth hospital, Ila tlf. 21 670	6.15	—
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kirke, Flintegt. 5, tlf. 72 779	8.00	11.00
LEVANGER: St. Torfinns kirke og St. Eysteins sykehus, Jernbanegt. 29	8.30	11.00
MOLDE: St. Sunniva kirke, Parkveien 23, tlf. 51 467	8.30	11.00
ÅLESUND: Vår Frue kirke, Nørvesund, tlf. 37 558	8.30	11.00
TRØMSØ: Vor Frue kirke, Storgt. 94 Biskopen og prestegården, tlf. 3604	8.15	10.30
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 50, tlf. 81 050	6.20	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael kirke, Salsgt. 52, tlf. 1447 (1. VII—31. VIII (St. Elisabeth nstitutt, tlf. 1392)	19.00 8.00	10.30 10.30
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 61 501	8.00	10.30

MANNEN I PRESTEGÅRDEN

Den gamle sortkledde padre på eselet med en skoleklasse av smågutter diltende trofast rundt seg er et sjarmerende — og egentlig et noe urealistisk bilde i 1969. På de følgende to sider i dette nummer av ST. OLAV forsøker vi å se litt inn i fremtiden når det gjelder denne faderlige, tause skikkelsen, og notere kanskje enkelte overraskende ting. På denne plass skal vi imidlertid først og fremst minne om at dette også angår norske katolikker — til tross for eselet.

Vi er visst like selvopptatte som andre i en hektisk, nerveslitende tid. Noen møter bare Kirken en formiddagstime hver søndag og er tilfreds med det, andre er så engasjert i legmannsproblemer og krav og stridigheter at de ofte grovt overser den vanskelige situasjon dagens prester også unektelig befinner seg i. Også de rammes, noen ganger farlig hardt, av stormen og uroen i Kirken og i hele den moderne verden.

Det har vært snakket en hel del om nødvendigheten av samhold, av å bygge bro mellom de forskjellige oppfatninger osv. Tiden er visst for lengst kommet til at legfolket i praksis viser mer samhold med sine prester og en sterkere ansvarfølelse for dem. Vi kan vel på menneskelig vis synes at noen av dem er «svært gammel-dagse» eller noen «rabi progressive», vi kan like *den* presten bedre enn *den* og slike ting. Men Kristi Kirke lever midt blant oss takket være disse mennene, og vi har lite å rose oss av om vi bare kvitterer for dette med høflighet på kirkebakken og litt kollekt.

Mangler selv høfligheten er det virkelig fare på ferde.

Vi er ingenting som katolsk Gudsfelleskap uten våre prester, uten deres vilje til ofre, for manges vedkommende i et fremmed, temmelig kaldt land i nord. Det minste de fortjener er respekt og tålmodighet fra oss andre — det neste skritt er å gi hver og en av dem virkelig forståelse og omtanke og hengivenhet. Sammen må vi og kan vi bryte isolasjonen for prestene. Og sammen kan vi bryte ned den isolasjon som måtte finnes

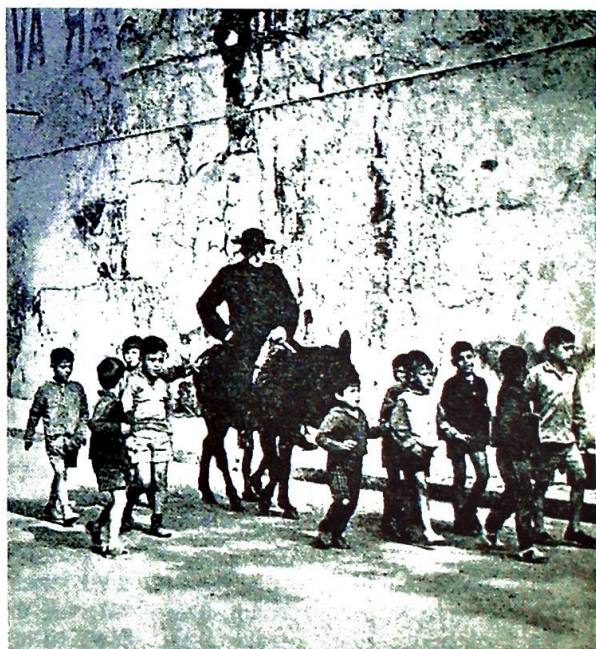
mellom prestegården og menighet. La oss omgås åpent og fritt, gjerne uenige om enkelte ting. Men la oss som er legfolk aldri glemme at presten er viet til en spesiell oppgave — i all sin skrøpeligheit gir han oss sakramentene. De vi bygger våre liv på.

La oss ikke glemme det i all vår selvsikkerhet.

Vi er takknemlige for at det har vært fredlige padres på esler rundt om i verden når Kirken trengte dem. Vi venner oss i denne overgangstiden til en ny type prester i en helt ny og anderledes verden.

Dagens prest trenger på sin side å føle fellesskapet med hele Guds folk på en ny, konkret måte.

A. R.

DE NORDISKE BISKOPER

Den nordiske bispekonferanse hadde møte i København fra den 20. til den 24. januar. I et kommunike fra konferansen heter det at man under ledelse av formannen, biskop Taylor, Stockholm blant annet har diskutert spørsmål om liturgien, den felles fasteaksjon for 1969, konferansens statutter og spesielt spørsmål i forbindelse med høstens kommende bispesynode i Rom.

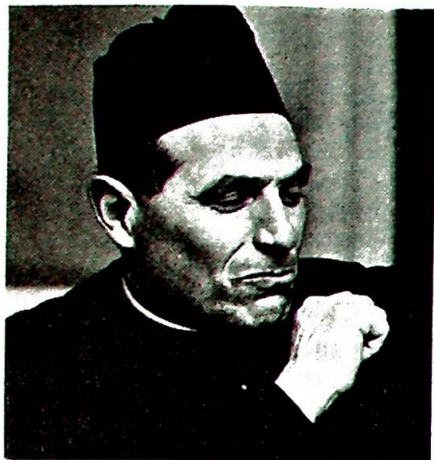
Bispekonferansen bestemte at den felles fasteaksjon i år skal holdes som en innsamling til hjelp for de nødlidende og sultende i Biafra. Caritas Danmark skal koordinere årets aksjon.

Ved valg på konferansens presidium fikk man denne sammensetning: President: biskop Taylor, Stockholm. 1. vise-president: biskop Martensen, København, 2. vise-president og generalsekretær: biskop Gran, Oslo. Msgr. Hylla vil fortsatt fungere som sekretær. Biskop Verschuren, Helsinki ble oppnevnt som formann for den internordiske liturgikommissjon.

Den neste konferanse mellom de nordiske biskoper skal finne sted i Tromsø 6.—12. juli 1969.

1980-ÅRENE

AV PASTOR MICHAEL

Enhver som skriver om fremtiden er på tynn is. Det er likevel tegn i den nåværende situasjon som kanskje viser i hvilken retning en katolsk prests liv utvikler seg.

Den enkleste og mest iøyenfallende måte å starte denne artikkelen på er å antyde at fremtidens prest ikke lenger kommer til å gå rundt i sort dress med omvendt snipp. Man kan beklage det, for mange troende har disse ytre ting vært symboler som de har møtt med hengivenhet og glede.

I årenes løp har denne uniformen vært tegn på en far og venn. Grunnen for forandringene er da heller ikke et ønske om å holde tritt med motene i Carnaby Street, men behovet for å virkeliggjøre på en synlig måte en ny innstilling i hele Kirken. For selv om prestens gamle drakt vel kunne være et kjært syn for mange innviede, virker den også avskrekkende, kanskje litt latterlig for de som står utenfor.

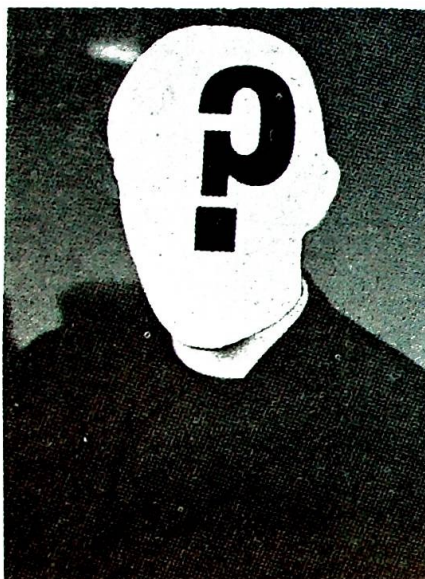
Det hender at enkelte tror at menn som går i slike klær året rundt ikke er helt normale, idet minste ikke virkelige menn av kjøtt og blod. Dessuten har denne prestedressen vært et tegn på uniformitet, særlig i den katolske kirke.

Selv om det har vært alle slags prester, har de i bemerkelsesverdig grad hatt det samme synet på verden og livet rundt dem. De kom ofte som perler på en snor fra seminarerne, oppdratt ved hjelp av de samme lærebøkene. Likheter gikk hånd i hånd med den faste latinske messen i de vestlige landene. På samme måte som man nå opplever en utvikling og overgang i liturgiens uniformitet, så vil det komme en lignende overgang i prestenes liv.

Forandringene vil ikke komme plutselig. Og de vil utgå fra to hovedkilder: utdannelsen og økumenismen.

I sin tid ga seminarerne de gamle prester en tilfredsstillende og til sine

tider ypperlig utdanning. Ofte var utdannelsen bedre enn den man kunne

få ved universitetene og på høyskolenes spesiallinjer. Ved å trekke tilbake seminarerne fra statens undervisningssystem var Kirken i stand til å forme sine fremtidige prester etter sitt eget hode og etter sine egne behov. På den måten sikret man seg en Kirke som var preget og dominert av geistligheten.

Man glemmer ikke at disse prester ikke bare var ledere for folket, men at de også vant deres hjerter. Men til tross for denne fortrolighet og dette vennskap var det ofte et jern-teppe mellom kor og kirkeskip, mellom prestegård og menighet.

Vekten legges i dag på andre ting i Kirken. Legfolket er bedre utdannet og blir oppfordret til å vokse i tro og ansvar i Kirken. Det gis ingen bedre måte å binde sammen prest og Gudsfolk på enn ved en felles undervisning.

Ved at seminar og universitet arbeider under ett tak kan prest og legmann få en slik felles utdanning. Denne integrasjon av seminar og universitet vil plasere presten midt i sitt lands kulturelle strømninger og midt i utdanningsmiljøet.

Trenet i isolasjon vokste presten opp med en egen filosofi og et eget sprog. I et nytt undervisningssystem vil presten stå bedre plassert for en dialog med verden. Slik kan man be-

gyne å se forbindelsen mellom den gamle sorte prestedrakten og teologien. Fremtidens prest trenger en drakt som vil sette ham istand til å finne og møte ikke bare sine egne, men også de som står utenfor Kirken.

Det er å håpe at en prests utdanning alltid vil bli særmerket av dens bredde, han må alltid stå klar til å råde og tale til mennesker fra alle samfunnslag og yrker. Ikke desto mindre trengs det i dag spesialisering, også i prestens arbeide.

En prest kan ikke lenger mestre alle emner. Han kan ikke stå frem som en førstemann i alle de forskjellige fag som katekese, sosiologi, psykologi, økumenisme, ungdomsarbeide, teologi og prekenvirksomhet. Derfor vil det bli nødvendig med en øket grad av spesialisering.

Hvordan fremtidens prest vil bo er et vanskelig spørsmål. Det foreligger muligheter i motsatte retninger. Noen vil foreslå at prestene flytter sammen i større enheter enn hva tilfelle er i dag. De kunne bo sentralt i et større hus i en by og fra der kunne de dra

EN
KLOVN

Jeg tror ikke jeg har fortalt dere om *J*bladets klisjéarkiv før, har jeg vel? Som alle amatør-arkivarer har jeg bygget det opp etter egen tidsregning og har ikke engang forsøkt å unngå diverse rariteter.

Se nå dette med bilder og klisjéer av kvinner. Unge kvinner, gamle kvinner, charmerende kvinner og helt vakre kvinner . . .

Det lå ikke noen beskjed fra mgr. Falize om hvordan han og hans medarbeidere arkiverte slike deilige vesener.

Man har jo også hørt at det før i tiden bare fantes opplysninger og stoff om kvinner i den romerske kuries arkiv under rubrikken SKANDALER.

Hva jeg gjorde? Jo, jeg lavet rubrik-

KATOLSKE PRESTER

GALLON

ut til sine forskjellige plikter hver dag. Dette vil bety en fordel for spesialister og for de som lever i sølibat.

Felles hushold kan bety stor støtte til en hvis liv naturlig betyr ensomhet. Et slikt liv er også mer stimu-

lerende intellektuelt. Hvis hvert medlem av kommuniteten var en spesialist med egne oppgaver og forpliktelser, ville man ikke få de problemer som ofte i dag oppstår mellom sogneprest og kapellan.

På den annen side kan man ikke lave munker av alle prester. Det finnes de som ikke glir lett inn i et slikt

fellesskap. Når de når sine tredve og førti år blir de trett av å sitte i annen manns hus. Det er ingen grunn til at slike menn, som foretrekker uavhengighet, skal skyves ut av prestegjeringen.

De lever lykkeligere og arbeider bedre når de får leve alene slik mange sogneprester for eksempel i Irland gjør. Men en konklusjon på spørsmålene vil kanskje bli to lag av prester (ikke en slags førsteklasse og en slags annenklasse prester, det ville være en katastrofe). Men gifte prester og prester i sølibat. I de fleste tilfeller kunne de ugifte leve i et slikt fellesskap med andre prester som vi antydte, de gifte ville naturlig nok leve med sine familier.

Virkningene av økumenismen leder tilsynelatende til lignende slutninger. Hvis dagens økumenisme til slutt skal føre til enhet i tro, gudstjeneste og autoritet må både katolikker og ikke-katolikker ta noen enorme steg fremad. Og enheten kunne blant annet nås ved et presteskap av gifte og ugifte. Og ved en kirke på flere plan.

Hvis prester som kom fra anglikanske og protestantiske kirkesamfunn og tradisjoner fortsatte som gifte hadde man automatisk en slik mulighet for en geistlighet i to lag. Alternativt kan man ane muligheten for en enhetskirke av protestantiske tradisjoner. Denne Kirke ville ha enhet med Rom, men ville beholde sine egne trekk og særpreg, bl. a. gifte prester. Det avgjørende poeng er at prestegjerning og sølibat ikke bør være så uløselig knyttet til hverandre at det hindrer Kirkens enhet og fulle vekst.

Prestens liv vil skifte i ytre form etter som årene går. Men i hjertet er hans gjerning den samme. Den grunner seg på Kristi spesielle invitasjon til noen menn om å forlate alt og følge Ham i vennskap og tjeneste. Til de som svarer på dette med fullstendig og generøs åpenhet vil det alltid være det lykkeligste og mest tilfredsstillende liv som gis.

Et sint brev fra en abonnent i Larvik står over til nr. 4. (Det er ikke ofte man hører fra Larvik.) — Red.

En integrasjon av seminar og universitet vil i de kommende tiår forandre dette miljøet.

ken KVINNER — ingen hadde tenkt på det før.

Forleden ble jeg forøvrig av en lattermild pater gjort oppmerksom på at jeg i den nestnederste skuff i det midterste skapet i klisjéarkivet har NORSKE IKKE-KATOLIKKER.

Der ligger et smukt utvalg av det norske folks kendiser de siste ti, tyve år.

Som en slags minoritet.

I skuff etter skuff over dem troner paver og biskoper og ordenssøstre og norske legfolk og katolske legfolk, utlandet og nye kirker osv. osv.

Men nesten på bønn altså den «lille gruppen» NORSKE IKKE-KATOLIKKER.

Pateren lo. Jeg forsvarte meg, sa at det var en praktisk ordning. Til slutt lo vi høyt og godt sammen, makan til diskriminering.

Og makan til forskyvning i perspektivet.

Jovisst, raritetene er der. Men de er som regel godt ment.

Og kvinnene er kommet til heder og verdighet. Stol på det.

Selvfølgelig, det finnes også i de eldre bunkre av klisjéer fra tyve, tredveårene bilder av vesener av hunkjønn.

Men det virker nå som om de alltid ble fotografert på behørig avstand.

Det er for eksempel en klisjé av noen Joseph-søstre som drikker kaffe i en have. Tatt for små evigheter siden. Det står ihvert fall angitt at dette er motivet.

Men enten så har det vært tåke den dagen eller så har de gode søstre gjemt seg i buskene.

De er vanskelig å oppdage.

Ellers vil jeg avslutte med disse ord: Noen tenker kanskje at jeg laver unødig bråk og «skandalehistorier» i en vanskelig tid.

Jeg vet ikke det egentlig.

Særlig ikke hvis man tar en titt på nevnte arkiv.

Der har jeg nemlig bevislig gjort akkurat det motsatte, tryllet frem hederlige og meget menneskelige kvinner av den gamle tids skandaleskuff.

Paul VI har satt meddelelsesmidlene og familien opp som motto for den internasjonale pressedagen den 18. mai i år. Det er tredje år at den katolske kirke har en slik verdensdag for de sosiale meddelelsesmidler.

De katolske biskoper som ikke helt ut aksepterer pave Pauls encyklika *Humanae Vitae* blir kritisert i en artikkel i *L'Osservatore Romano* av jesuittpater Guiseppe Greco fra Pontifical Gregoriana-universitetet i Roma.

Pater Greco nevner ikke spesielle biskoper eller nasjoner, men ifølge observatører regnes hans artikkel som et tydelig svar til bispekonferanser i Frankrike, Holland og andre land og til kjente teologer som har uttalt at de troende må følge sin samvittighet, selv om den tar feil.

Fr. Greco avviser en uttalelse nylig av de franske biskoper om at ektepar som kommer i en konfliktsituasjon i denne sak, selv må ta en avgjørelse. «Selvfølgelig er praktiseringen av encyklikaens tanker ikke lett, men det er helt galt å bagatellisere betydningen av en pavelig erklæring...» I artikkelen understrekes det samtidig at Asia, Afrika og Latin-Amerika har reagert positivt på pavens forbud mot fødselskontroll.

Pavens encyklika *Humanae Vitae* var bestseller i Spania i 1968. Over 100 000 eksemplarer av boken ble solgt.

Offentliggjørelsen av *Humanae Vitae* og den etterfølgende diskusjon om rundskrivelsen har til syvende og sist vært en positiv hendelse i året som gikk, sier presidenten i de tyske katolikkers sentralkomité, dr. Albrecht Beckel i Münster. Den spontane, ivrige diskusjon etter pavens erklæring hadde vist en oppslutning om og interesse og engasjement i Kirkens liv som man aldri tidligere har opplevd.

Paven mottok den 20. januar Coretta King, Martin Luther Kings enke i privat- audiens i Vatikanet. Paven ga uttrykk for sin beundring for dr. Kings modige innsats for menneskerettighetene.

LESERNE SKRIVER:

«SÅKALT FRI

Bladet «St. Olav»
Akersvn. 5, Oslo 1.

«St. Olav» har i de senere år vært sterkt omdiskutert blant katolikker og andre lesere. Diskusjonen skyldes overgangen fra den posisjon bladet hadde som den romersk-katolske kirkes «talerør» her i landet til såkalt «fri presse».

Gjennom årrekker var leserne vant med å forbinde bladets redaksjonelle linje med en viss autoritet, fordi det var eiet og ble utgitt av Oslo Katolske Bispedømme.

Såvidt jeg kan forstå, velges og serveres nå stoffet ut fra redaktørens

Odd Barra,
medlem av
menighets-
rådet
i Stabekk.

personlige interesser og synspunkter. Dette kan forsvares ut fra redaktørens

rens samvittighetsfrihet og den generelle trykkefrihet.

Men det gjenstår å understreke at bladets innhold ikke lenger er noe uttrykk for den romersk-katolske kirkes offisielle standpunkter og lære — og derfor heller ikke må oppfattes slik av leserne.

Dette bør sterkt og ofte understrekes.

Mange mener dessuten at den redaksjonelle linje står i klar motsetning til Kirkens lære på flere punkter. Av denne grunn ville det være interessant å få besvart følgende spørsmål:

1) Foreligger retningslinjer for ledelsen av «St. Olav», eventuelt en skriftlig avtale med Oslo Katolske Bispedømme?

2) Hva dekker begrepet «ansvarshavende redaktør»? Ansvar innenfor hvilke grenser og overfor hvem?

3) Avgjør redaktøren hvilke faste medarbeidere som skal tilknyttes?

4) Holdes det regelmessige møter mellom redaktør og samtlige faste medarbeidere?

For å unngå misforståelser vil jeg gjerne tilføye at jeg personlig er til-

ET TILBUD

Ifølge Odd Barras egne regler burde egentlig hans manuskript vært refusert, det rammes av «bestemmelsene» i paragraf 2 a). (Se ovenstående). Det er altså, i hvert fall i dette tilfelle, betryggende at redaksjonen ikke er for bundet av stive kontor-metoder.

Jeg skal kort besvare de fire spørsmål som han ellers har formulert:

1. Retningslinjer for redigeringen av *St. Olav* og andre katolske blad i Norden ble trukket opp på et møte i København i november 1966 — og har vært utførlig referert i dette blad, senest i nr. 13, 1967. Retningslinjene har siden vært behandlet av den nordiske bispekonferanse.

2. Det står i nevnte retningslinjer bl. a. følgende om den ansvarshavendes oppgave og plikter: «En redaktør forutsettes å dele sitt blads ka-

tolske grunnsyn, men innen rammen av dette skal han ha frihet til å hevde sine meninger, selv om de i enkelte spørsmål ikke deles av utgiveren». Og: «Redaktøren har det personlige og fulle ansvar for bladets redaksjonelle innhold, og han må ikke la seg påvirke til å hevde meninger som strider mot hans samvittighet og overbevisning. Han leder og har ansvaret for sine medarbeideres virksomhet.»

3. Se foregående punkt.

4. Jeg har regelmessig kontakt og møter med dominikanerpater Rieber-Mohn og fransiskanerpater Boers, fra nummer til nummer. Kontakten med redaksjonens andre medlemmer er mer springende, bl. a. på grunn av deres arbeide annetsteds. Ett medlem av redaksjonen er det dessuten lenge siden jeg har sett. Er det en åpen nok besvarelse av et spørsmål som jeg med god rett kunne avvist?

PRESSE»

Det er fire av «Guds geriljakjempere» i Latin-Amerika — uttrykket brukes av bispedømmet Osnabrücks blad *Kirchenbote*. De hører ikke til dagens revolusjonære helter av Che Guevaras type, det er menn som stille arbeider som katekister i Perus høyland og som ved

sin innsats gjør det mulig for Kirken å holde kontakten med tusener av fattige, isolerte katolikker.

Bildet av de fire enkle menn forteller også noe om dagens situasjon med prestemangel: Kirken kan bare arbeide ved et nært samarbeide mellom prest og leg.

henger av en åpen og fri meningsutveksling innenfor et katolsk tidsskrift — hvis disse forutsetninger oppfylles:

1) Alle artikler, inserater og brev må signeres av forfattere og innsendere og kun stå for deres egen regning. Dette gjelder også redaktøren og de faste medarbeiderne.

2) Redaksjonen må føle et våkent ansvar for at alle synsmåter skal komme frem — også om de er i strid med redaksjonens syn.

Det må være store mangler ved innlegg hvis de refuseres som f. eks.:

a) Betydelig uklarthet om hva innsenderen mener.

b) Innhold rettet mot person istedenfor sak.

c) Vulgær eller upassende form eller sprog.

d) Feilaktige påstander som objektivt kan imøtegåes.

De samme synspunkter hevdet jeg i et brev av 9. nov. 1966. Mitt innlegg ble imidlertid refusert den gang. Er bladet i dag så «fritt» at det nå vil trykke dette innlegg og samtidig besvare mine 4 spørsmål?

Oslo 20. jan. 1969.

Odd Barra.

La meg føye til en bemerkning rent generelt om dette brevet fra Odd Barra: Noen norske katolikker har en besynderlig evne til å sløse humør og krefter og skrivepapir på gårdsdagens problemer. Det som det dreier seg om i dag er ikke mer i seg selv interessante spørsmål som «offisielle talerør» kontra «fri presse», heller ikke om tørre skolemester-skjemaer man eventuelt bør følge for å forhindre feilgrep i redaksjonen. Det som det gjelder er åtte tusen norske trosfellers kontakt med og forståelse av det som foregår i den katolske verdenskirke nå. St. Olav er det eneste tilbud mange får om en slik kontakt.

Man skal visst ta seg vel i vare for å gå vill i en debatt om verdien av dette tilbud og lukke øynene for den virkelighet bladet, mangelfullt, beretter om.

Å. R.

DE 300's BREV

«I motsetning til de mennesker som trakter alt for meget efter eiendom, makt og sosial prestisje — nesten alltid slik at det fører til elendighet, treldom og ydmykkelser for massene — bør vi prester og biskoper forplikte oss til å:

Leve som størstedelen av folket, gjøre husene våre og kirkene enklere, være med i folkelivet, ikke som overordnede personer, men som menneske og kristen og ikke godta noe privilegium eller unntagelse for oss.

Løse oss fullstendig fra de bånd som knytter oss til pengemakt og politisk makt, det gjelder hele rekken av organisasjoner, i sognene og i bispedømmene.

Vurder de inntekter vi har på nytt. Det kristne samfunnet bør bare yde det

nødvendige vi trenger for å leve, ikke noen overflod. Det må ikke gi oss en høyere levestandard enn folk flest har.

Regne med at prester og biskoper kan måtte ta kroppsarbeide for å tjene til livets opphold. Kroppsarbeide er noe som hører med til å være fattig i dag og det er nødvendig for å kunne forkynde evangeliet i arbeidermiljøer. Den innsatsen prestene gjør i arbeidslivet må støttes og utvikles som en oppgave for hele hierarkiet.»

(Av et brev 300 prester i Brasil har sendt sine biskoper. Det er også gjengitt i Det Norske Samlagets bok «Revolusjon i Guds navn?»)

HELDER CAMARA

I følge en rapport som har nådd London har de militære myndigheter i Brasil nedlagt forbud mot at erkebiskop Helder Camara fra Olinde og Recife i de nordøstlige deler av landet taler i bispedømmets radio. Pressen har også fått bestemt påbud om ikke lenger å nevne biskopens navn.

Rapporten stammer fra et brev fra en av prestene i bispedømmet. Ifølge brevskriveren hvis navn må hemmeligholdes har den politiske situasjon i Brasil

tatt en kritisk vending. Man merker en følelse av angst og usikkerhet i folket, heter det bl. a.

«Den eneste som setter seg imot regjeringen er Kirken», skriver vedkommende prest. Erkebiskop Helder Camara har kjempet lenge for sosial rettferdighet i landet, og høyreekstremister har ofte stemplet ham som kommunist. I fjor skjøt en gruppe ukjente menn med maskinpistoler mot erkebiskopens hus.

TANKER OG MENINGER I KIRKEN

HISTORISK TRAGEDIE

«— Som kulturkritiker — ikke som teolog — kan jeg ikke se annet enn at det store, uløste problem i vår kulturutvikling er dette: Vi har aldri evnet å bringe makten og maktutøvelsen under kontroll. Den kristne kirkes impotens og historiske tragedie er at den med sin totusenårige evangeliske kristendom som grunnlag aldri egentlig har formådd å gi verden en modell for forholdet mellom frihet og autoritet. Dertil er vi kristne altfor kompromitterte, altfor integrerte i de verdslige maktstrukturer, altfor blåøyde når det gjelder «kristelige» statsmakter og «katolske» majesteter, altfor villige til å støtte opp en makt hvis umenneskelighet og misbruk vi lukker øynene for. Vi er alle mer statsborgere enn døpte. Og det er det verden bebreider oss for.»

(Pater Rieber-Mohn i et foredrag under Bonneuken for kristen enhet.)

98 PROSENT

«— Jeg er af den opfattelse, at det er vanskeligst at danne sig et klart begreb om mission, så længe vi stadig går rundt og tror, at 98 % af danskerne er kristne, for så bliver mission enten til proselytmageri — at det ene trossamfund laver mission blandt de andre trossamfunds medlemmer — eller til indre mission, og ingen af disse former for «missionsindsats» dækker det teologiske begreb mission.

Vi må først se i øjnene, at situationen er den, at 98 % af danskerne er døpte, men kun få procent af disse er bekendende kristne. Det er i denne paradoksale situation, vi må stille spørsmålet om mission. Mission betyder at forkynde evangeliet om Jesus Kristus for dem, der aldrig har hørt det før eller hørt det sådan, at de havde en rimelig chance til at tro på det. Først hvis vi erkender, at størstedelen af vore landsmænd er i denne situation, er det muligt at tale om mission. Men netop på dette punkt er uenigheden stor hos os som i Folkekirken, og en del vil vel forarget tage afstand fra mit synspunkt.»

(Københavns generalvikar, pastor Lars Messerschmidt i et intervju.)

FRANSKE INTELLEKTUELLE

«Hellige Fader.

Ved slutningen af dette år, 1968, føler vi os forpligtet til over for Dem at uttrykke vor taknemmelighed såvel for «Trosbekendelsen» som for den undervisning, hvorved De har stadfæstet principperne i vor katolske tro og moral.

Vi er bedrøvede og forargede over de angreb, Deres person og Deres undervisning er genstand for, og ligeledes over de angreb det katolske hierarki er udsat for, idet man anklager det for «at være et aristokrati af åndens magthavere, som er hævet over folket for at beherske det».

Ansigt til ansigt med udbredelsen af forkerte meninger angående gudsdyrkelsen, evangeliernes historiske sandhed, Kristi virkelige tilstedeværelse (i eukaristien) og den kirkelige læremyndighed, ønsker vi, at Kirkens hierarki til fulde udøver sin funktion, som består i at bevare det overlevede trosindhold uantastet.

Vi kræver, at vore præster, som er alt for få i forhold til de kristne menigheders behov og opgaver over for de ikke-kristne, bortset fra de tilfælde, hvor der er tale om en særlig sendelse, fortsætter med fuldstændig at hengive sig til den opgave de er viet til, nemlig at undervise os i Guds Ord og meddele os sakramenterne.

Vi protesterer mod de anklager for rigdom og triumfalisme som havde været berettigede på reformations-tiden, men som man nu retter mod en kirke, der, som vi alle ved, for øjeblikket er fattig, og som af denne fattigdom pålægges begrænsninger både med hensyn til præsteuddannelsen og til sin egen tilstedeværelse i samfundet.

Vi giver udtryk for ængstelsen i det kristne folk, som ser at de vidunderlige bestræbelser for at forny Kirken, som blev indvarslet med koncilet og modigt fortsat sidenhen, kompromitteres af et mindretal af agitatorer, præster og lægfolk, som under foregivende af at «belære» Kirken spreder bekymring og tvivl alle vegne.

Vi forsikrer Deres Hellighed om vor fuldstændig tillid til, at De også i det kommende år vil kunne fortsætte

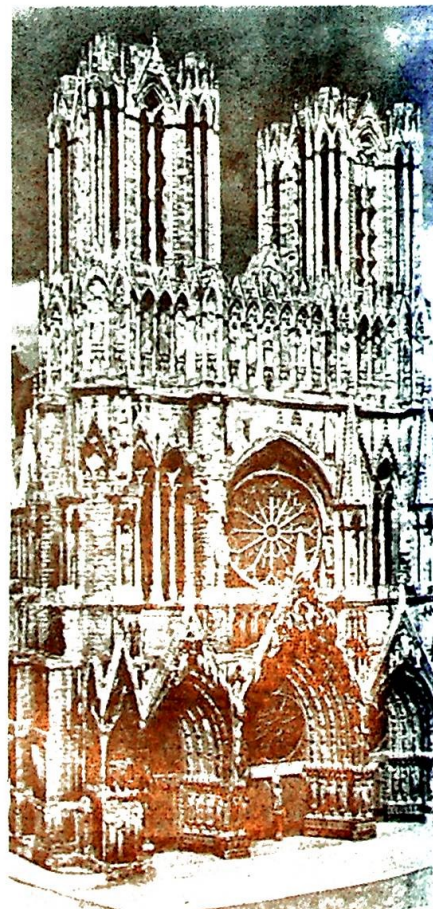
denne mission, og giver udtryk for vor lydighed og trofaste hengivenhed.

Henri Boissard, Jacques de Bourbon-Busset, Jean de Fabrègues, Charles Flory, Stanislaus Fumet, Etienne Gilson, Henri Guittou, Oliver Lacombe, André Latreille, Gabriel Marcel, François Mauriac, Pierre Mesnard, Edmond Michelet, Jacques Nantet, André Pietre, Henri Rollet, Maurice Vaussard.

(Et brev til Pave Paul VI, gjengitt fra «Katolsk Forum»).

ATEISMENS SPØRSMÅL

«Til den «kjempende» ateisme må vi svare at menneskets opprør mot Gud ikke er ensbetydende med erobringen av den ekte frihet. Sann frihet kan bare eksistere i personlighetens fundamentale åpenhet — åpenhet også for det som står over menneskets begrensede virkelighet, og gir den retning og mening. Det selvhevdende opprør mot Gud er uttrykk for en personlig lukkethet, som dreper både friheten og alt personlig liv. — Og vi

må svare at på kristent grunnlag kan ingen bortforklare det ondes og lidelsens makt i verden. En religion som forkynner at Gud er død på korset i den verste av alle lidelser, har i sannhet gjort lidelsens mysterium til en del av sin egen substans. Men korset gir også utgangspunkt — ikke for en forklaring av, men for en dypere innsikt i dette mysterium: Det er ofte de rettferdige, de hellige, de uskyldige som bærer lidelsens tyngste byrder — ikke på grunn av Guds ubarmhjertige straffedom, men som bot og soning for oss andre, i kjærlighetens totale solidaritet med andres lidelser. I dette perspektiv får endog det mest «meningsløse» som livet lar oss møte, et skjær av mening over seg. Opprøret mot lidelsen kan vi aldri komme fra ved hjelp av fromme kunstgrep; men troen lar oss ane at ingen står Kristus nærmere enn de som lider. Gjennom lidelsen forenes de med Kristus i hans lidelse, og dermed også i hans seier over døden. Også i den mørkeste natt lyser håpet om den forjettelsens time da endog vår bitreste kval skal forvandles til «de hundrede violiner», for å låne et bilde fra en av våre store religiøse diktere.

Til den «videnskapelige» ateisme må vi svare at ingen videnskap kan motbevise eller overflødiggjøre Gud. Gud er en ganske annen enn en abstrakt meta-hypotese i et verdensforklaringssystem. Gud er det absolutte Du, som det enkelte menneske-jeg kan avvise i et tillukket nei, eller åpne seg for i et tillitsfullt ja. Videnskapen kan hverken forklare eller bortforklare denne innerste mening med personlighetens dynamikk, som finner sin oppfyllelse først i Guds egen virkelighet. Videnskapen må bevege seg innenfor de grenser som dens egen

(Forts. s. 46.)

siste nummer av «Kirchenbote» er gjengitt en preken som den evangeliske presten Walter Trobisch holdt til et afrikansk brudepar nylig, hans medarbeider Jean Banyolak, en lærer fra Kamerun og dennes unge brud. Under overskriften *Liebesehe* — die stille Revolution Afrikas siterer bladet bl. a. disse ord av pastor Trobisch:

«Bibelen taler ikke ofte om ekteskapet. Når den imidlertid gjør det er det for eksempel med ordene om at et menneske skal forlate sin far og sin mor. Dette ene ordet forlate forårsaker kanskje den største revolusjon som i dag foregår i Afrika. Det forandrer hele samfunnssystemet. Nå grunnlegger en mann sin egen familie, fra

nå av blir han uavhengig. Virkningene av dette ordet merkes også i politikken. Hvorfor får man slike vanskeligheter i Afrika under kampen for uavhengighet? Jo, fordi afrikaneren fremdeles er bundet så sterkt til sin oppfattelse av familien. Det gjelder mer stammen og dens liv enn den nye nasjonen. Derfor kan man ikke få virkelig uavhengige stater før man også har uavhengige og ansvarlige ektefolk.»

«Ekteskapet i kjærlighet forandrer dette. Og kanskje er nettopp en slik kjærlighet mer i pakt med Guds ord og evangeliet enn vi aner. Når to mennesker i dagens Afrika gifter seg fordi de elsker hverandre og har mot til å opptre selvstendig og fritt — da laver de en revolusjon.»

Tre nybeter i Perspektiv-serien:

Robert Braun: HVA FOREGÅR EGENTLIG I SVERIGE? En analyse av kulturradikalismen og avkristningsprosessen i vårt naboland. Med forord av Hallvard Rieber-Mohn. Kr. 13,50.

Lars Roar Langslet: KIRKEN I DIALOG. En samling essays til belysning av den samtalende holdning kirkene over hele verden innstiller seg på i dag, med særlig bud til den norske kirke. Kr. 12,50.

Hallvard Rieber-Mohn, Olav Hilmar Iversen m. fl.: DEN SISTE FIENDE. Fem betraktninger om døden og hva den betyr for det moderne menneske, i etisk, medisinsk og religiøst henseende. Kr. 10,00.

DREYER

Til alle abonnenter!

Vi takker for kontingent som betales i denne tiden. Men vennligst husk:

Skriv det navn og den adresse som bladet sendes til på talongen, og godhetsfullt skriv tydelig!

Adresser rettes ikke uten at det spesielt bes om det. Både gammel og ny adresse må da oppgis.

Mange oppgir nummer foran poststedet, men blader har andre postnummer enn brev og trykksaker. Vår ekspedisjon påfører de riktige nummer.

Med takk og hilsen.

ST. OLAV's eksp.,

Akersv. 5, Oslo 1. P.giro 204 648

BLIKK på TIDEN

DEN KRISTNE HUMANIST

■ Den brede og rike menneskelighet har ikke nettopp hatt de beste kår i norsk kristendom. Mye sur puritanisme har vi hatt å slite med hertillands, Nils *Kjær* var ikke så helt borte, da han kalte legpredikanten i sin morsomme stortings-komedie «Det lykkelige valg» for «Broder Solløs». Da var tilløpene til den grundtvigske «glade kristendom» forlengst godt og grundig tynt i norsk kristenliv. Kristne personligheter med humanistiske tilbøyeligheter fikk dermed sin ofte ensomme og mistenkelige kamp å kjempe. Noen ble katolikker: Lars *Eskeland* og Sigrid *Undset*. Noen ble i folden og søkte å åpne den en smule mot utenverdenen: Ronald *Fangen*. Og noen endte så menn, med de statskirkelige myndigheters håndfaste hjelp, i Den norske kirkes høyeste embeder: Eivind *Berggrav* og Kristian *Schjelderup*.

Sistnevnte fylte nylig 75 år. Alle ilder er ikke brent ut: I en del av den kristne presse ble begivenheten bare viet en notis, i markert andre deler (og i den almene offentlighet) en hel status over et rikt og skapende liv.

Kristian Schjelderup har stått i strid det meste av det livet. Det er merkelig, når en kjenner ham: Hans sinn er fredsølt og ømt for andre. Han har neppe noen gang søkt kampen — den kom ganske ubedt. Vil en vite hvorfor, skal en for eksempel lese hans anmeldelse av professor Ole *Hallesbys* «Den kristelige sedelære» fra 1928, i den nylig utkomne artikkelsamlingen «Det stod i Dagbladet». Der får en beskjed. Her støter to ufor- enlige kristensyn sammen. At hans eget var forenet med en til tider vidtgående teologisk liberalisme (og motstanderens med steilt ortodoksi) er ikke så fatalt som det gjerne ble oppfattet: Teologi og rettroenhet *behøver* ikke å være umenneskelige. Det var derimot Hallesbys betraktninger over krigen og dødsstraffen — fra dem sto det et isgufs som mange følte. Kristian Schjelderup reagerte med styrke, ikke bare mot professorens meninger, men mot at de så selvfølgelig ble utgitt for kristendom og rett-troenhet.

Hans ungdoms tanke var ikke så klar som en vil ha den, i festtalene. At forfatteren av «Hvem Jesus var og hvad kirken har gjort ham til» virkelig dengang søkte seg et prestekall (og fikk avslag), er merkelig og uforklart: Den boken fører ikke foran et alter, med et sakramente i hendene. Senere ble det anderledes, men ut fra en sterkt personlig opplevet omvendelse — Schjelderup gikk aldri, som forsker og forfatter, skritt for skritt tilbake til troen. Hans vitnesbyrd om den gjenfunne Frelser var vel for individuelt betinget til at det kunne veie, for de mange som hadde fulgt ham i hans tidligere argumentasjon. Her er han lutheraner: Krise, frelsesvisshet, nåde og tro — uten synlig behov for å påvise *hvor* og *hvorfor* han tidligere hadde «tenkt feil».

Han er mer psykolog, religionsforsker og humanist enn teolog. Det gjorde det ikke lett for ham, i dette land hvor amatør-teologien blomstrer og ortodoksi er en legmanns-lidenskap. Men tilbake blir profilen av et rikt og uredd hjertemenneske — norsk kristenliv ville vært farlig mye fattigere uten ham.

FOR HØYT?

■ Nylig talte en av våre kirke-arkitekter, Harald Hille, i radio om kirkebygget. Som så mange innen hans fag stilte han et kritisk spørsmålstegn ved de store monumentale kirker — dette er ingen tid for katedraler. Derimot muligens for mobil-kirker.

Arkitektens meninger har tydeligvis satt «Morgenbladet» redaktør Knut *Bøckmann* i harnisk, vi får tro både som konservativ og prestesønn (16. januar). Litt for raskt (det går ofte farlig fort til i dagsavisene!) utlegger han Harald Hille som en eksponent for «all den kirkearkitektoniske forflatning og styggedom som nå brer seg mer og mer her i landet», som om vi ikke også etter krigen har fått endel fine og gode moderne kirkebygg i Norge. For *Bøckmann* fortøner det seg imidlertid svart i svart:

«Det er min hellige overbevisning at hvis denne linje blir fulgt videre slik den nå er staket opp ved en rekke av de såkalte «moderne» kirkebygg, vil kirken i løpet av en generasjon eller to ha mistet absolutt enhver kontakt med folket.

Er det noe folk reagerer på mer og mer, og da ikke minst ungdommen, så er det denne kjekkas-kirken som enkelte velmenende — både av prester, profeter og arkitekter — tror er tidens løsen.

Antagelig var det en viss respons for dette for ca. ti år siden. Men man er helt døv for tidens strømninger om man ikke oppdager at det forlengst er kommet en reaksjon på all denne folkeligheten og forflatningen. Idag er det ikke bingo, bordtennis og elektriske gitarer man søker til kirken for. Har da ikke arkitekt Hille og alle de andre som mener at kirker skal se ut som garasjer eller transformator-stasjoner, oppdaget hvilken søken etter noe *sakralt*, noe *opphevet*, noe utover hverdagen som preger anno 1969.»

«Kirken skal ligge på et høyt sted», fastslår *Bøckmann*, med Bjørnsons patetiske ord. At det arkitektonisk kanskje innebærer et problem, i høyhusenes tidsalder, vier han ikke særlig oppmerksomhet. Men hva han fremfor alt undervurderer er dette: Kirkearkitekturen har alltid gjenspeilet en teologi og en religiøs mentalitet — så også i vår tid. Kirkebygget har ofte vært «triumfalistisk» etablert, likesom det andre ganger har gjenspeilet Guds folks ydmyke bevissthet om å være «underveis», stillferdig fremmed for verdens pompøse lader, feirende sine mysterier i et provisorisk «telt» på veien mot sitt egentlige liv. Det siste er neppe mindre «sakralt» enn det første, for å uttrykke det forsiktig. Og det ligger vår tids livskår nærmere. Kirken kan ligge så «høyt» at den blir tom — ingen besøker den. Det bør både prester og arkitekter ha *in mente*, nettopp anno 1969. Vel også journalister?

KLAMP OM FOTEN?

■ Med en bredde som en knapt kunne ha ant for bare noen få år tilbake, er diskusjonen om stat og kirke blitt pågående i norsk debatt. Spørsmålet er komplisert — men det påtvinger seg. Sterke sosiale prosesser og struktur-forandringer

Blyvinduer
Glassmalerier
til kirker og kapeller

~~~~~

G. A. LARSEN

ETABL. 1885

kunst- og bygningsglassmester
Speilfabrikk

NORDAHL BRUNS GATE 7, OSLO

i samfunnet kan bare gjøre det mer og mer påtrengende i tiden som kommer. Dét kaller på ettertanke.

For noen, ikke minst i det yngre kristne slektledd, fortøner statskirkeordningen seg som en klamp om foten, som begrenser kirkens bevegelsesfrihet. Ordningen betinger en *mentalitet*, hevder de, som lammer grenseløse ressurser av lojalitet, innsatsvilje, initiativ og ansvar i det ennå store norske kirkefolket. På egen hånd, overlatt til seg selv, vil kirken kunne frigjøre energier som i dag ligger brakk.

For andre er sjøen full av skjær, og utsiktene mørke, dersom stat og kirke skiller lag. Vil enheten holde? Vil pengene strekke til? Vil masse-avkristning bli følgen? Hermann Sagsstad («Når kirken blir fri» — «Vårt Land», 18. januar) er ingen hodeløs svartmaler. Men betenkt er han. Hans artikkel er et nøkternt og kan-skje noe pessimistisk forsøk på å se

et helt nytt og ukjent problemkompleks i øynene. Hans bekymringer over økonomien er visst vel tunge: Frikirkene lever. Fattig — som de skal — men overensstemmende med sine behov. Når bevilgningene faller bort, må det rasjonaliserings-

og saneringer til. Men i internasjonal sammenheng viser det seg, at det tallsterke kirkefolk både opprettholder kirken og imøtekommer dens faktiske oppgaver med sine bidrag. Ansvaret vokser, hos de talløse som i dag lar statlige bevilgninger sørge for den side av saken. Også skolen kan en være for bekymret for: Vil ikke et demokratisk Norge som en selvfølge gi religionsundervisning til alle barn, hvis foreldre uttrykkelig ønsker det, og vil ikke dét fremdeles være et meget stort antall foreldre i vårt land? Til gjengjeld vil visst både denne undervisningen og innskrivningen i en menighet, med markert forpliktelse på dens liv og sakramenter, profilere kristendommen som livsgrunnlag langt sterkere enn tilfellet er i dag. Det er ingen dårlig utgangsposisjon for en fri folkekirke.

UTLENDING I NORGE

■ «Dagbladet» har i januar bragt en serie reportasjeartikler over emnet «Utlending i Norge». Etter hvert har vi jo fått ikke bare flyktninger, men også mange fremmed-arbeidere i blant oss. Hvordan trives de? Så som så? Det kan ha årsaker som det ikke er lett å rette på — utlendighet betyr som regel savn av noe uerstattelig. Men noe kan gjøres. Og vi nordmenn, som ofte kan føle sterkt for medmennesker i det fjerne, er dessverre ikke så flinke med dem vi har like innpå oss. Oslo må gi disse mennesker et *miljø* — ikke sende dem ut på gatehjørnene eller uvelkomne inn på snack-barene, i et mørkt og kaldt klima som vårt. Og hva med familiene? Entredøren har ofte både én og to lenker for utlendinger — vi har ikke mye initiativ og dristighet i så måte, rent bortsett fra hva kontakten med mennesker som er anderledes, og kommer fra en fremmed horisont, kunne gi oss. Her mangler et formidrende ledd. Var ikke det en oppgave for blant andre kirkene?

Frater Candidus

Katolskledede reiser 1969

Sct. Annæ Rejser:

Rom i påsken: a) 1/4—8/4 (skoleferien) — 8 dages flyreise — ½ pension — 2 busrundturer. Pris: kr. 925,—.

b) 2/4—11/4 — 10 dages flyreise — ½ pension — 2 busrundturer. Pris: kr. 995,—.

Rejseledere: lærerinde Annie Rastrup — rejsens præst: pater A. Keustersans, Næstved.

Det hellige Land: 8/5—22/5 — 15 dages flyreise — Jerusalem—Galilæa — fuld pension — udflugter incl. Pris: kr. 2250,—.

Rejseleder: pater Paul d'Auchamp, Søborg.

Det hellige Land: 3/7—17/7 — 15 dages flyreise — Jerusalem—Galilæa — fuld pension — udflugter incl. Pris: kr. 2250,—.

Rejseleder: pater Tage Langsted, København.

Kulturperler: 4/10—18/10 — Firenze—Assisi—Rom — 15 dages flyreise — fuld pension Firenze og Assisi — ½ pension i Rom — 2 busrundturer. Pris: kr. 1195,—.

Rejseleder: pater Laurits Brunnicardi, Næstved.

Program og nærmere oplysninger fås hos: lærerinde Annie Rastrup, Amagerbrogade 45. 2300 København S. Tlf. SU 86.

Pastor d'Auchamps Romrejser:

27/5—13/6 — Rom—Assisi—Firenze — 18 dages togrejse — fuld pension. Pris: kr. 1300,—.

Rejseledere: Fru Elise Schwartz med assistance af en præst.

27/6—17/7 — Ravenna—Rom—Assisi — 21 dages togrejse — ½ pension i Rom — fuld pension i Ravenna og Assisi. Pris: kr. 1300,—.

Rejseledere: Fru Elise Schwartz med assistance af en præst.

12/9—26/9 — Rom—Assisi — 15 dages flyreise — fuld pension. Pris: kr. 1275,—.

Rejseledere: Fru Elise Schwartz med assistance af en præst.

Program og nærmere oplysninger fås hos: Pastor Paul d'Auchamp, Vandtårnsvej 11, 2860 Søborg. Tlf. 690 301.

Den nordiske Valfart med fly til Lourdes:

6/9—12/9 — 7 dages flyreise. Pris: kr. 920,—. Særpris for syge: Asile Notre Dame. Pris: kr. 730,—.

Geistlig leder: Msgr. Knud Ballin. Læge og sygeplejersker følger de syge.

Program og alle oplysninger: Fru L. Samson, Barsehøj 25, 2900 Hellerup. Tlf. Ge 6341.

eller: Translatør, C. Lerche Nielsen, Bredgade 69, 1260 København K. Tlf. PA 2539.

«Bær hverandres byrder», Gal. 6, 2.

CARITAS

Oslo bispedømmes sosialarbeide.

Send din gave til:

CARITAS, Fagerborggt. 17, Oslo 3.

Telefon 69 30 15

Postgiro 202 088 - Bankgiro 40/42.696

Kontaktklubben for eldre og enslige

åpent hus hver onsdag kl. 11—15,
i Europahjemmet, Fagerborggt. 17 II,
Oslo 3.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	} Oslo
Bispegården	
St. Joseph's Institutt	
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	
St. Dominikus kirke	
Lunden Kloster	} Arendal
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	
Sta. Katarinahjemmet	} Bergen
St. Franciskus Kirke	
St. Franciskus Hosp.	
St. Pauls Kirke	
Vår Frue Kirke	
Marias Minde	} Hammerfest
St. Franciskusøstre- nes Moderhus	
Øyenklinikken	} Hønefoss
St. Josephs Hosp., Drammen	
St. Torfinns Klinik, Hamar	
St. Elisabeth Inst.	
St. Mikals Kirke	
St. Mikals Prestegård	} Lillestrøm
St. Theresia Hosp.	
St. Franciskus Hosp.	
St. Magnus Kirke	} Tromsø
St. Magnus prestg.	
St. Elisabeths Hosp.	
Vår Frue Kirke	} Trondheim
Bispegården	
St. Olavs Kirke,	} Tønsberg
Bispegården	
St. Olavs kirke	
St. Olavs Prestegård	}
St. Olavs Klinik	

Ved bestilling av olje:

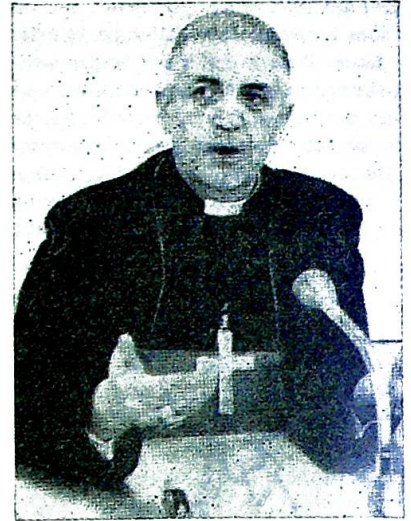
Oslo 68 34 60 - Service 68 34 69

NYHETER

Den suspenderte sogneprest i arbeiderforstaden Isolotto i Firenze, don Mazzi ble den 22. januar mottatt av erkebiskop Benelli i en lengere samtale i Vatikanet, melder KNA. Erkebiskopen er en av de øverste ledere av det pavelige statssekretariat.

Fra Firenze melder telegrambyrået at det muligens går mot en lykkelig løsning på saken i Isolotto-sognet. Under et møte hvor det deltok omkring 2000 mennesker overrakte don Mazzi nøklene til sognekirken til den oppnevnte sogneforstander, mgr. Panerai. Mgr. Panerai forsikret på sin side at man vil fortsette å bygge på de sjelsesøgeriske erfaringer som er høstet i sognet. Når det kommer en ny sogneprest vil han være en som kan fortsette det påbegynte arbeide i full overensstemmelse med menigheten, sa han.

Kardinal Suenens har på en pressekonferanse i London blitt spurt om han hadde tenkt på å fraråde paven å sende ut encyklikaen Humanae Vitae i den form den fikk. Kardinalen svarte at han ikke

på forhånd var blitt underrettet om rundskrivelsens innhold eller om tidspunktet for offentliggjørelsen. Han hadde imidlertid en rekke ganger tidligere diskutert spørsmålet om fødselskontroll med paven. Allerede for ti år siden uttalte han at man burde nedsette en ekspertkomisjon som kunne behandle saken og forskningen i forbindelse med kvinnens «sikre» perioder.

Hva den kommende bispesynoden i Roma angikk var han optimistisk, selv om mange av biskopene var tilårskomne, sa kardinalen. Han avslø å uttale seg om sølibatsspørsmålet, men betonet imidlertid inntrengende nødvendigheten av å ha gifte diakoner. Når det gjaldt dagens krise i Kirken pekte han på nødvendigheten av å virkeliggjøre de mål konsilet hadde satt opp.

Efter forhandlinger mellom Vatikanet og regjeringen i Ungarn har pave Paul VI utnevnt en rekke nye biskoper, hjelpebiskoper og apostoliske administratorer i Ungarn, melder KNA.

Paven har sendt likelydende telegrammer til regjeringene i Hanoi, Saigon og Washington i forbindelse med fredsforhandlingene i Paris. I telegrammene minner paven om at «Vietnams folk med rette venter på en rettferdig, sann og ærefull fred.»

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO

Enerhauggt. 4 - Tlf. 67 23 83
Kontortid 11—13

Alle dager unntatt lørdag

LEGMANNSRÅDET OSLO KATOLSK BISPEDØMME

Kontortid hver onsdag kl. 18—20 i
Akersvn. 5, 1. etg. Tlf. 20 72 26

Menighetspleien

har midlertidig sitt kontor på St. Josephs
Institutt hver onsdag fra kl. 11—12.

KATOLSK INFORMASJON

P.boks 3664 gl.b. Oslo 1.

FASTELAVNSFEST

til inntekt for feriehjemmet
«PERSBRÅTEN»

i foreningslokalet, Akersveien 5, Oslo.
Lørdag 15. februar kl. 17.00: BARNE-
AFTEN.

Søndag 16. februar kl. 19.30: FOR
VOKSNE.

Kirkekaffe etter messene.
VELKOMMEN!

Ta venner og kjente med.

MARIAKONGREGASJONEN

● Den engelske Catholic Gazette har i en lederartikkel erklært at dagens katolikker må bryte isolasjonen. Det er galt å drive apostolisk arbeide i et område uten kon-

takt med eller omtanke for andre kristne i samme området, skriver bladet. Vi kommer aldri til å gi et riktig vidnesbyrd til verden hvis vi ikke står frem som mennesker som

elsker alle våre brødre, det vil også si de brødre som er skilt fra oss i trosspørsmål. Hver må lære av den andre, «andre kristne samfunn har mye å lære oss katolikker om omsorgen for dagens verden». Bladet fortsetter: «Det er vanskelig å forandre vaner som har festet seg under generasjoner i forfølgelse og isolasjon. Vi er fremdeles ghetto-preget. Vi regner fremdeles bare omfanget av et sogn etter tallet på katolikker i sognet.» Bladet henviser til katolske organisasjoner som for eksempel Catholic Housing Aid og Catholic Marriage Advisory Council — dette er organisasjoner som effektivt kan tjene menneskene og samfunnet. Mange katolikker vet imidlertid ikke engang at disse organisasjoner eksisterer.

Det er hygge i en pakke Tiedemanns Gul

-fordi den smaker så godt!

«ST. OLAV
ER ET
TILBUD
OM
KON-
TAKT --»

(SIDE 38)

KRISTIANSAND

ALT I SKILT

Elektro-teknikk
Industri - Militær
Skip - Sykehus
Reklame - Varemesse

Gravør Trygve Kohn
Kristiansand S.

MANDAL

FREDRIKSTAD

KJENTE
FREDRIKSTAD-
FIRMAER

Norske Fina A/S

Bensin - Petroleum - Fyringsoljer - Smøreoljer

FREDRIKSTAD TLF. 5 820
TØNSBERG > 12 371

Gjør som vi
kjøp Deres bøker i

SVEINDALS BOKHANDEL
Mandal

FREDRIKSTAD

KÅRE KRISTIANSEN
Fiskeforretning
Telefon 13 190

Byens spesialforretning

Olsson
TAPÉT OG GULVBELEG

Agentgt. 1 - Tlf. 17 080

Andr. Janne &

Kontormaskiner - Kontorutstyr
Storgt. 4 - Fredrikstad
Tlf. 12 945

C. HANSENS
Trykkeri og Bokbinderi
Tlf. 13 056
FREDRIKSTAD

EDVARDESEN & NORDHEIM A/S

Autorisert Installatør
Radio og Elektrisk utstyr
Tlf. 11 220 - Fredrikstad

ØSTFOLDMEIERIET
Avd. Fredrikstad

O. Henriksens Sønner

Aut. Rørleggere og Rørhandel
FREDRIKSTAD Sentralbord 15 840
Etabl. 1904

(Forts. fra s. 41.)

metodikk setter; men den kan ikke derfor dømme alt som er utenfor grensene, som noe meningsløst eller irrelevant. Det er tvertimot bare i åpenheten for dette *utenfor* at vår eksistens som personer blir meningsfylt.

Til «likegyldighetens» ateisme — hva kan vi der svare, siden vi neppe blir spurt? Overfor likegyldigheten blir forsøkene på dialog bare en tom

MILITÆRE TIL LOURDES

Alle katolske militære — uansett alder, militær rang eller våpengren — er også i år innbudt til å delta i den store internasjonale pilgrimsferd til Lourdes.

De som har deltatt før kan søke om å bli med denne gang også. Permisjon må en søke hos sin lokale kommandant. Man kan da henvise til Forsvarsdepartementets bestemmelser: BPH 4-005; FD/19. mai 59/3845/59/1.4 (526.0) og FD/16. mai 62/4039/62/1.4 (526.0).

Pilgrimsferden foregår i tiden 12. til 18. juni 1969. (Fellespris for hele Norden.)

Utgiftene blir som vanlig subsidiert av et internasjonalt fond, og deltagerpris fra Oslo er d.kr. 360,—.

Alle opplysninger og innskrivning hos:

Pastor Harald Taxt, Fagerborggt. 17, Oslo 3.

Klara-Klok-grimase. Men vi må aldri glemme at under likegyldighetens maske møter vi levende mennesker. I livets grensesituasjoner, især når døden sprenger seg inn i hverdagens tilstivnede rutine, oppstår der sprekker også i likegyldigheten; og mennesket kan ikke presse tilbake et famlende og fortvilet spørsmål etter *mening*. Så er Kirkens oppgave å være der som en *mulighet for mening*.

Den kan ikke påtvinge noen denne mening gjennom aldri så gode argumenter; men hovedsaken er at menings mulighet alltid er *nærværende*. For, som Paul Ricœur har sagt det:

«Den kristne er en fiende av det meningsløse og profet for en mening. Ikke i kraft av en fortvilet viljeanspennelse; men i takknemlighet for at denne mening er blitt oss tydeliggjort i de hendelser som Skriften forkynner. Denne mening har den kristne aldri opphørt med å utlegge og å samle».

(Lars Roar Langslet i sin bok «Kirken i dialog».)

NORD-IRLAND

«De svenska massmediernas bevakning av den dramatiska kampen för medborgerliga rättigheter åt den katolske minoriteten på Nord-Irland har varit föredömlig. Vad man möjligen kunde efterlysa är en beskrivning av vilka former upprätthållandet av den protestantiska suprematin tar sig när det inte sker genom Ulster Constabulary. Ur främst engelska pressuppgifter kan man emellertid bilda sig en uppfattning om hur diskrimineringen motiveras och fungerar till vardags».

Bildframställningar av katolska företeelser och symboler, främst påven, med starkt aggressiv och nedsättande karaktär, exponeras offentligt och med stöd av samhälleliga institutioner och massmedier, och är av stor betydelse för den folkliga antipatins

PATER PIRE

Pater *Dominique Pire* O. P. er død. 59 år gammel. Han viet sitt liv til arbeidet for flyktningene og for sin innsats ble han i 1958 tildelt Nobels fredspris i Oslo. I 1961 begynte han å samle inn penger til en «fredens øy» i Øst-Pakistan med sikte på å skape levedyktige forhold for omkring 30 000 mennesker som levde i ytterste nød og elendighet. I 1967 tilbød han seg sammen med andre fredsprisvinnere å søke grunnlag for en fredsløsning i Vietnam. I 1968 var han en av de første til å advare mot Nigeriakonfliktens utvikling.

□ □ □

DRAMMEN	
GUSTAV THIELEMANN Pølse- og hermetikkfabrikk Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN	
1/8 TYRI FABRIKKER Drammen Har også landets eneste bivokspresseri	
ARENDAL	
American Foto SPESIALFORRETNING I FOTO OG RAMMER Engene 4 - Tlf. 83 11 45 Filial: Tollbodgt. 16 - Tlf. 83 65 65	ADEL ELLEFSEN Aut. Installasjonsforretning Tlf. 21 756 - Arendal - Tlf. 22 460
J. E. PEDERSEN & CO. A/S Arendal Kjøttforretning Tlf. 2360	
MØRLAND-SKO Tlf. 22 802 Selvvalgsforretning	BYGGMESTER HANS NILSEN Nessel 362 Arendal Tlf. 22 647
SHELL — ARENDAL TELEFONER: Kontor 22 013 Anlegget 21 848	

rätta fostran. Tidningarna ägnar ett synnerligen stort utrymme åt att beskriva den katolska kyrkans skuggsidor. Särskilt populära är skildringar av påvestolens fabulösa rikedomar, dess maktställning och jesuiternas machinationer. Adjektivet «jesuitisk» brukas regelmässigt som synonym med «bakslug, skrupelfri». Genom den verkningsfulla kontrasten mellan «Roms» enastående rikedom och makt

och katolikernas påfallande fattigdom och maktlöshet, skapas intrycket av att påven lämnat de sina i sticket, och att deras utsatta läge därför inte påkallar någon medkänsla från majoriteten.

Då katolikerna ofta inte åtnjuter fulla medborgerliga rättigheter, har de inga möjligheter att utöva ett politiskt inflytande i nivå med deras antal. Därigenom skapas förutsätt-

ningarna för diskriminering i fråga om bostäder, kyrkbyggen etc.

De katolska skolorna diskrimineras ekonomiskt i jämförelse med de offentliga. För katolikerna är därför bibehållandet av deras konfessionella och kulturella egenart förbundet med ekonomiska offer, som ytterligare skärper den sociala ojämlikheten.»

(Signaturen L. E. i Katolsk Informationstjänst.)

OSLO

WITTUSEN & JENSEN A.S

Trykkeri
Kontorrekvisitasystemer

E. Sunde & Co. Røeleggerbedrift A/s

VARME- SANITÆR OG SPRINKLERANLEGG

MALERMESTER

Otto Foerster

utfører allslags maler- og tapetserarbeide.
Tlf. 21 69 06

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Tlf. 20 79 06 - 20 79 05
Privat 55 77 87 - 69 43 72

SØREN HANSEN

Kolonialforretning

Langes gt. 6 - Oslo
Telefon 20 37 24

Et godt tilbud!

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernb. Getzgate 3 b, Oslo
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

Byggevarer - Beslag - Ovner
Verktøy - Fliser - Linoleum
Tapeter - Farvehandelvarer
Kjøkkenutstyr

THIIS & CO. A/S

Haakon VII's gt. 1, Oslo
Sentralbord 41 77 30

NOBERG & CO. A.S

MARGARINFABRIKK

OSLO

Leverandør av den bekjente
«NOCO» margarin

TÅSEN BOK- OG PAPIR A/S
ERLING THORNE

Kaj Munks vei 41, Oslo 8
Tlf. 23 02 40

«On The Rocks» glasset
„Portofino“

Laget av tindrende klart glass.
Lekker i utførelsen og stø i formen.

Et alle tiders all-round glass.
Pris pr. stk. kr. 3.50.

Vi sender over hele landet mot postoppkrav.

Galigani

Stortingsgt. - N. Slottsgt.
Vikaterrassene

OBS: Bestilling på abonnement, annonser, og henvendelser vedrørende adresseforandring, kontigent o.l. bes vennligst rettet til bladets ekspedisjon: St. Olav Bokhandel, Akersveien 5, Oslo 1. Tlf. 20 72 48.

Kjempefilmer – i øst og vest

Kjempefilmen, i farver, bredlerret og av tre timers varighet, er flimindustriens svar til TV: Det «som fjernsynet ikke kan gi». Det er en noen ganger glad for. Etter gigant-suksessen med «My Fair Lady» og «West Side Story», hittil det beste i musical-genren, har vestlige film-makere gjort store og kostbare anstrengelser for å gjenskape deres blanding av blinkskudd og kvalitet. Det har ikke lykkes. «Camelot» var pinlig, og «Oliver!» — som nå har nådd Norge — er heller ikke helt vellykket. Charles Dickens' udødelige roman om fattiglemmet Oliver Twist, var en flengende sosial anklage — her er det kandisert. En gammel ringrev som *Carol Reed*, som tross enkelte gode filmer («Den tredje mann», «Vår mann i Havana») har en betenkelig usikker smak, gjør oss utilpass allerede i åpnings-scenen, hvor barnehjemmets grusomhet og nød er innsukret i show og koreografi. I denne britiske produksjonen, frembragt med overdådige utlegg og gjennomarbeidet perfektjonisme, har en satset nesten utelukkende på dansen. Det ender, selv under *Onna White's* oppfinnsomme ledelse, med å bli trettende og maniert, som et bokstavelig talt lettbenet underslag av en historie med dype skygger og langt dypere menneskelig interesse enn noe denne kunstformen kan formidle. Et par gode melodier er heller ikke nok — på tre timer. Teknisk dyktighet kan ikke skjule, at her er ubetydelighet blåst opp til larm og kjempeformat, og et diktergeni behendig bortfusket. *Mark Lester* er englesøt, men bare det, som *Oliver Twist* — morsommere er røverungen *Jack Wild* som hans fremmelige kamerat «Sleipen». *Ron Moody* spiller, som i scene-versjonen sin fantasifulle Fagin — jøden som organiserer guttebanden med sluhet og humor. En virkningsfull prestasjon, dersom en aksepterer genren.

Russernes versjon av den folkelige kjempefilm bygger også på et genialt roman-verk: Tolstojs «Krig og fred». Første del har allerede vært vist i Norge — annen del («Moskva bren-

Ron MOODY og Jack WILD i «OLIVER!»

ner») er om mulig enda bedre. *Sergei Bondartsjuk*, som har regissert dette enorme filmverket, og som med sin bjørnede, snille kjempeskikkelse illuderer godt i rollen som den humane Pierre Besuhov, er ikke redd for folkelige effekter og saftig bredde. Men her er fremfor alt en halv-orientalsk praktglede i opptrinn, rammer, krigsbilder som overvelder tilskueren — slagscenene ved Borodino og Den store armés tragiske tilbaketog i den russiske isvinter er uovertruffent, som filmatisk historie-maleri. Den egentlig uskjønne *Ludmila Saveljeva* er en vever, intelligent *Natasja* og *Viatsjeslav Tihonov* er storartet som den forfinede, melankolske fyrst Andrej — en dødsinnviet soldat med instinkt for menneskelivets tragikk.

Russerne har laget langt mer raffinererte filmer enn denne. Allikevel markerer den film-historie, allerede som foretagende: Filmskaperens ressurser må ha vært ubegrensede, hva angår mennesker,

landskaper, dyr, interiører og dermed selvfølgelig — penger. Det kan det, som vi husker fra enkelte «bibelfilmer» komme adskillig kostbar dumhet ut av. Her blir det storslagent anvendt, som i en herlig og detaljrik bildebok. Helikopter-opptakene over slagmark og steppe har den rette anklage mot krigens galskap, men størst er gleden over «Moskva brenner» simpelthen ved dette: *Menneskene* — typene — er så «riktige», så vitale og så overbevisende som bare russerne selv kunne skape dem, over sitt nasjonalverk. *brm.*

Regissøren SERGEI BONDARTSJK er selv Pierre Besuhov i «Moskva brenner» - siste del av hans gigantiske farvefilmatisering av Tolstojs «Krig og fred».

«AN-MAGRITT»
Arne Skouens film over Johan Falkbergets roman vil bli anmeldt i neste nr.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

Faste medarbeidere: Hallvard Rieber-Mohn O.P., D. J. Boers O.F.M., Bitten Sand, Gunnar Magnus og Jan Cato Mollestad.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26.

Redaktøren privat 28 01 04.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene. Kr. 25 pr. år, kr. 12.50 pr. ½ år. Utlandet kr. 30.

Annonser: 10 dager før utg.dagen. 24 nr. årlig. - Postgiro 204 648.